

Wijziging van enkele wetten op het terrein van de accountancy in verband met maatregelen om de kwaliteit van de wettelijke controle duurzaam te verbeteren (Wet toekomst accountancysector)

1. Wat is de aanleiding?

Met de wijziging van deze wetten wordt uitvoering gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Commissie toekomst accountancysector (Cta), die bij brief van 20 maart 2020 aan beide Kamers der Staten-Generaal is gezonden.¹ Op basis van onder andere de aanbevelingen uit het Cta-rapport worden maatregelen ingevoerd om de kwaliteit van de wettelijke controle duurzaam te verbeteren.

2. Wie zijn er betrokken?

Het voorstel is tot stand gekomen met betrokkenheid van de hoofdzakelijk de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), de Accountantskamer en de Kwartiermakers toekomst accountancysector.

3. Wat is het probleem?

Een goed functionerende accountancysector is van groot belang voor de Nederlandse samenleving en economie. Door een wettelijke controle te verrichten op de financiële verantwoording van bedrijven en andere instellingen geeft de accountant zekerheid over de deugdelijkheid van die verantwoording. Echter, deze kwaliteit staat de laatste jaren ter discussie. Uit verschillende rapporten blijkt dat de kwaliteit van de sector onder druk staat. De minister van Financiën heeft tegen deze achtergrond de Commissie toekomst accountancy (Cta) ingesteld om een onderzoek uit te voeren naar mogelijke nieuwe maatregelen die de kwaliteit van de wettelijke controle duurzaam zouden kunnen verhogen. De Cta stelt in haar rapport een structureel probleem van de kwaliteit van wettelijke controles vast. Zij stelde daarnaast dat de kwaliteit van de wettelijke controles de afgelopen jaren onvoldoende is verbeterd.

4. Wat is het doel?

Het duurzaam verbeteren van de kwaliteit van de wettelijke controle.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Een goed functionerende accountancysector is van groot belang voor de Nederlandse samenleving en economie. Daarom is het van maatschappelijk belang dat de kwaliteit van controle op orde is. Dit maakt het interveniëren van de overheid gerechtvaardigd.

6. Wat is het beste instrument?

Een deel van de maatregelen ter verbetering van de wettelijke controle moet wettelijk worden verankerd. Daarvoor zijn een aantal redenen. Ten eerste omdat een deel van de wijzigingen ziet op materie die momenteel al wettelijk is geregeld en deze kunnen enkel gewijzigd worden door nieuwe wetgeving. Bijvoorbeeld bij het verplichten van de grootste accountantsorganisaties om

¹ Kamerstukken II 2019/20, 33977, nr. 29.

een interntoezichtorgaan aan te stellen. Daarnaast zijn er een aantal maatregelen waarbij wetgeving voor de hand ligt omdat het belangrijk is de naleving van die maatregelen af te dwingen. Een voorbeeld hiervan is het voorstel voor een bevoegdheid voor de publiekrechtelijke beroepsorganisatie voor accountants, de NBA, om een accountantsorganisatie aan te wijzen in gevallen waarin een controlecliënt geen accountantsorganisatie bereid vindt de wettelijke controle te verrichten. De derde reden is gelegen in het legaliteitsbeginsel. Een voorbeeld daarvan is de uitbreiding van het handhavingsinstrumentarium van de AFM, waarvoor een wettelijke grondslag noodzakelijk is.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Naar verwachting zullen de in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen tot gevolg hebben dat de kwaliteit van de wettelijke controle duurzaam verbeterd wordt. Daarvan profiteren zowel de controlecliënten zelf, als de belanghebbenden bij deze controlecliënten, zoals leveranciers en investeerders. Daarnaast zal het vertrouwen in de accountancysector worden vergroot, waarbij de Nederlandse samenleving en economie gebaat zijn.

Dit wetsvoorstel heeft regeldrukgevolgen (administratieve lasten en nalevingskosten). De toename van de regeldruk komt allereerst voort uit de verplichting voor vergunning houdende accountantsorganisaties om periodiek op basis van de *audit quality indicators* te rapporteren over hun prestaties. Andere regeldrukgevolgen houden verband met de verplichting voor (volgens de in dit wetsvoorstel opgenomen criteria) 'grote' accountantsorganisaties om een intern toezichtorgaan in te stellen. De gezamenlijke initiële kosten van het voorstel bedragen € 3.343.000,-; de gezamenlijke structurele kosten bedragen € 1.136.950,- per jaar. Mogelijk hebben deze regeldrukgevolgen tot resultaat dat de kosten voor de wettelijke controle hoger worden, indien de kosten daarvan worden doorberekend.